DE IURE

„Vždy som inklinovala k prípadom, za ktorými bol aj osud človeka."

JUDr. ELENA BERTHOTYOVÁ, PhD.

„Výchova novej generácie sudcov je pre mňa možno poslednou výzvou."

JUDr. JURAJ KLIMENT

Európsky deň spravodlivosti

3/2017

ISSN 2453-8558

Vydáva: Najvyšší súd Slovenskej republiky, Župné námestie č. 13, 814 90 Bratislava | www.nsud.sk

OBSAH

Vymenovanie nových sudcov.....4

Európsky deň spravodlivosti na Najvyššom súde Slovenskej republiky.....5

INFORMUJEME

Súdna sieť Európskej únie 6

Reštrukturalizácia srbského správneho súdnictva..7

Príprava Globálnej siete súdnej integrity.....8

ZAHRANIČIE

JUDr. Elena Berthotyová, PhD. 9

ROZHOVOR

JUDr. Juraj Kliment..... .18

KTO SOM

Pracovné a spoločenské stretnutie so sudcami Najvyššieho súdu Českej republiky v v Luhačoviciach.....22

Účastníctvo akcionárov v konaní o zrušenie akciovej spoločnosti ex offo súdom.....28

DE IURE

Noví asistenti.....34

Predstavujeme

Vážené kolegyne, Vážení kolegovia,

rada by som Vám predstavila nové vydanie občasníka Najvyššieho súdu Slovenskej republiky „DE IURE“.

Tretie číslo občasníka prináša rozhovory so sudcami najvyššieho súdu na otázky z profesijného ako aj ich súkromného života, v ktorých prezentovali tiež svoj pohľad na dnešné fungovanie justície z pozície sudcov najvyššieho súdu.

DE IURE v tomto čísle prináša zaujímavé a hodnotné správy zo zahraničných ciest, na ktorých sa zúčastnili zástupcovia najvyššieho súdu. Do tohto čísla sme zahrnuli príspevok z konferencie, na ktorej sa zúčastnila naša sudkyňa Andrea Moravčíková, ako aj správu zo služobnej cesty zo Srbska na tému „reforma súdnictva“, ktorej sa zúčastnila sudkyňa Elena Berthotyová. Medzinárodné zhodnotenie súčasného diania v súdnictve prináša aj správa z konferencie Globálnej siete súdnej integrity, ktorá sa uskutočnila vo Viedni.

Z jeho obsahu ďalej vyberám informáciu o stretnutí zástupcov najvyšších a ústavných súdov členských štátov Európskej únie, ktoré sa konalo 11. septembra 2017 sa na Súdnom dvore Európskej únie v Luxemburgu na pozvanie jeho predsedu Koena Lenaertsa. Cieľom stretnutia bolo predstavenie internetovej stránky vytvorenej na účely spustenia „Súdnej siete Európskej únie“. Súdna sieť EÚ je projektom pod záštitou Súdneho dvora Európskej únie, ktorý má prispieť k prehlbovaniu spolupráce medzi najvyššími a ústavnými súdmi členských štátov v záujme posilnenia vzájomnej dôvery medzi týmito justičnými orgánmi.

Rada by som Vás tiež informovala, že vedenie najvyššieho súdu okrem toho, že postupnými krokmi prispieva k zlepšovaniu pracovných podmienok nepretržitou rekonštrukciou kancelárskych priestorov, ako aj ich vybavenia, v letných mesiacoch prispelo aj jedným ekologickým riešením. Kancelária Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v spolupráci so Základnou odborovou organizáciou pri Kancelárii Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky, vyhovela požiadavke zamestnancov a zabezpečila bezpečné a praktické umiestnenie bicyklov zamestnancov počas pracovnej doby, čím podporila ekologický spôsob dopravy do zamestnania. Čiastočne sa tým odbremenilo parkovanie pred budovou, v ktorej Najvyšší súd Slovenskej republiky sídli. Vyhradený priestor na odkladanie bicyklov zamestnancov súdu a Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky sa plne využíva od 10. júla tohto roka.

S vyslovením poďakovania tým zamestnancom, ktorí sa zapojili do vianočnej zbierky pre trojročnú Tamarku a 11-ročnú Viktorku, by som sa s Vami chcela podeliť ešte o jednu správu, ktorú tiež prináša toto číslo. V rámci vianočnej zbierky sa podarilo vyzbierať sumu, ktorá týmto deťom s hendikepom prispela k úhradám výdavkov za rehabilitácie a špeciálne cvičenie a tým aspoň čiastočne pomohla zlepšiť kvalitu ich života. S dievčatkami, ich rodičmi a niekoľkými darcami sa 21. augusta 2017 stretla predsedníčka najvyššieho súdu Daniela Švecová, ktorá prispievateľom poďakovala a deťom a rodičom zaželala veľa síl.

Verím, že jesenné číslo DE IURE Vám prinesie zaujímavé a hodnotné informácie, ktoré pomôžu skvalitniť a spríjemniť vašu každodennú prácu.

Dovoľte mi zaželať Vám do jesenných dní veľa tvorivej pozitívnej energie, osobnej pohody a profesijných úspechov.

JUDr. Jarmila Urbancová

podpredsedníčka Najvyššieho súdu SR

FOTO: Kancelária prezidenta SR

Vymenovanie nových sudcov

Prezident Slovenskej republiky, Andrej Kiska, vymenoval 4. júla a 26. júla 2017 nových sudcov bez časového obmedzenia.
Zložením Ústavou Slovenskej republiky predpísaného sľubu do rúk prezidenta Slovenskej republiky sa v júli tohto roka ujalo funkcie spolu 38 sudcov. Počet novovymenovaných sudcov zahŕňa aj 14 sudcov vymenovaných na Okresný súd Banská Bystrica, vykonávajúci exekučnú agendu.
Andrej Kiska zaželal novým sudcom mnoho síl, energie, trpezlivosti a motivácie a na slávnostnom akte, uskutočnenom na konci júla, sa prihovoril aj týmito slovami:
„Zložením Ústavou Slovenskej republiky predpísaného sľubu ste sa ujali funkcií sudkýň a sudcov všeobecných súdov našej krajiny. Od tejto chvíle aj od Vás – od každej jednej a každého jedného z Vás jednotlivo – závisí, čo sloboda a demokracia, ale najmä rovnosť a spravodlivosť znamenajú a budú znamenať. V bežnom, každodennom živote všetkých našich občanov, a nielen tých, s ktorými sa vo vašich nových funkciách stretnete.“

Text: Jana Pišová

FOTO: Slávka Pukancová

Európsky deň spravodlivosti

V stredu, 25. októbra 2017, navštívili Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) študenti právnických fakúlt. Takmer sto študentov práva, pri príležitosti Európskeho dňa spravodlivosti, v najväčšej pojednávacej miestnosti najvyššieho súdu privítala jeho predsedníčka, JUDr. Daniela Švecová. Študentom sa v rámci príspevkov prihovorila podpredsedníčka najvyššieho súdu JUDr. Jarmila Urbancová a predseda senátu správneho kolégia JUDr. Ivan Rumana, ako aj predseda trestnoprávneho kolégia JUDr. Libor Duľa a predseda senátu tohto kolégia JUDr. Peter Paluda. Zaujímavé otázky študentov zodpovedali po svojich príspevkoch i predsedovia senátov občianskoprávneho kolégia JUDr. Soňa Mesiarkinová a JUDr. Ján Šikuta, PhD.

V druhej časti programu bola predsedníčkou najvyššieho súdu JUDr. Danielou Švecovou a podpredsedníčkou najvyššieho súdu JUDr. Jarmilou Urbancovou slávnostne otvorená historicky prvá výstava fotografií, vyhotovených z významných udalostí z diania súdu. Po celý čas trvania výstavy sa študentom venovali asistenti sudcov, ktorí ich sprevádzali po budove, pričom odpovedali študentom, možno svojim budúcim kolegom, na ich početné otázky. Študenti sa najviac zaujímali o to, ako sa môžu stať najskôr asistentom sudcu a neskôr sudcom.

Text: Jana Pišová

FOTO: Archív Súdneho dvora EÚ

Súdna sieť Európskej únie

Súdny dvor Európskej únie v Luxemburgu 11. septembra 2017 hostil zástupcov najvyšších a ústavných súdov členských štátov Európskej únie na pracovnom stretnutí k spusteniu „Súdnej siete Európskej únie“. Na stretnutí Koen Lenaerts, predseda Súdneho dvora Európskej únie, predstavil koncepciu tejto rodiacej sa platformy pre spoluprácu medzi súdmi členských štátov a internetovú stránku, ktorá bude základným elementom jej fungovania.

Na pracovnom stretnutí bola zúčastneným zástupcom súdov predstavená štruktúra internetovej stránky a možnosti spolupráce, ktoré bude poskytovať. Súdy budú môcť nahliadať do všetkých dokumentov týkajúcich sa prejudiciálnych konaní pred Súdnym dvorom vo všetkých úradných jazykoch EÚ. Na internetovej stránke bude možné zdieľať národné rozhodnutia s európskym prvkom ale aj analytické a komparatívne štúdie vypracované Riaditeľstvom výskumu a dokumentácie Súdneho dvora EÚ a súdmi členských štátov. Prevádzka internetovej stránky bude spustená 1. januára 2018.

Súdna sieť Európskej únie je projektom Súdneho dvora EÚ a má za cieľ prispieť k prehlbovaniu spolupráce medzi národnými súdmi a Súdnym dvorom ale aj medzi najvyššími a ústavnými súdmi členských štátov navzájom a posilňovať tak porozumenie a dôveru v súdne systémy jej členov.

Text: Matej Jančošek

FOTO: Archív Správneho súdu Srbskej rpubliky

Reštrukturalizácia srbského správneho súdnictva

Misia OBSE v Srbskej republike a Správny súd Srbskej republiky zorganizovali v Belehrade medzinárodnú konferenciu k výhodám a nevýhodám systémov správneho súdnictva desiatich pozvaných krajín, ktorými boli Česko, Grécko, Maďarsko, Poľsko, Rakúsko, Rumunsko, Srbsko, Slovensko, Slovinsko a Taliansko.

Okolo 40 vysokopostavených zástupcov justície sa stretli 21. až 22. septembra 2017 aby prerokovali otázky týkajúce sa výhod a nevýhod systémov správneho súdnictva v krajinách zo srbského neďalekého okolia, ako aj možnosti opravných prostriedkov v správnom súdnom konaní, či špecifiká predmetu správnych súdnych sporov. Diskusie na tejto medzinárodnej konferencii majú poskytnúť usmernenie pre srbské orgány, ktoré plánujú reformovať systém ich správneho súdnictva z jedno-inštančného na dvoj-inštančný. Hlavnou snahou bolo zahrnúť do jednotlivých výstupov princípy právneho štátu ako zákonnosť, transparentnosť, právo byť vypočutý a právo odvolať sa.

Rozsiahly proces reštrukturalizácie srbského správneho súdnictva sa má začať koncom roka 2017 v rámci Stratégie národnej reformy súdnictva a Reformy verejnej správy. Slovenskú republiku na konferencii zastupovali sudkyňa Najvyššieho súdu SR JUDr. Elena Berthotyová PhD. a sudkyňa Krajského súdu v Bratislave JUDr. Jeannette Hajdinová.

Srbskej republike želáme veľa úspechov pri realizácii pripravovaných reforiem!

Text: Matej Jančošek

FOTO: Archív UNODC

Príprava Globálnej siete súdnej integrity

Európske regionálne prípravné stretnutie k spusteniu Globálnej siete súdnej integrity sa konalo 24. až 25. augusta 2017 vo Viedni pod záštitou Úradu OSN pre drogy a kriminalitu (UNODC) a v súlade s Deklaráciou z Dohy, prijatou na kongrese OSN o prevencii kriminality a trestnom súdnictve, z apríla 2015. Účelom stretnutia bolo vyvinúť úsilie jednotlivými justíciami s cieľom posilniť súdnu integritu v súlade s čl. 11 Dohovoru OSN proti korupcii, identifikovaním osvedčených postupov a zostávajúcich výziev pri dobudovaní Globálnej siete súdnej integrity, vrátane otázok zdrojov, služieb a možností výmeny informácií, ktoré má táto sieť umožňovať.

V priebehu stretnutia boli prerokované špecifické opatrenia prijaté za účelom posilnenia súdnej integrity a prevencie korupcie v súdnictve, s ohľadom na mapovanie rizík, nástroje hodnotenia sudcov, presadzovanie kódexov správania, mechanizmy na podávanie sťažností, transparentnosť súdov s cieľom posilniť vonkajšie monitorovanie integrity a nastolenie dôvery v súdnictvo zo strany verejnosti. V skupinovej diskusii účastníci prerokovali očakávania a potreby novej Globálnej siete súdnej integrity, vrátane jej priorít, navrhovaných aktivít a riadenia.

Globálna sieť súdnej integrity má za cieľ byť vhodným nástrojom, ktorý bude dostupný zúčastneným stranám pri riešení špecifických otázok, aj s presahom na odlišnosti súdnych systémov naprieč celým svetom. Slávnostné spustenie siete sa očakáva v apríli 2018 a malo by sa uskutočniť vo Viedni.

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa aktívne zúčastnil aj na 8. zasadnutí Medzivládnej pracovnej skupiny pre predchádzanie korupcie, kde zmluvné strany prezentovali prijaté opatrenia v rámci záväzkov vyplývajúcich z Dohovoru OSN proti korupcii, a to špecificky s ohľadom na integritu v trestnoprávnych inštitúciách (čl. 7, 8 a 11 Dohovoru).

V rámci stretnutí zástupcovia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky predostreli pozície Slovenskej republiky ako demokratického a právneho štátu, ktorý sa hlási k súdnej integrite a odmieta akékoľvek formy korupcie.

Text: Matej Jančošek, Andrej Wolf, Peter Šutarík

JUDr. Elena Berthotyová, PhD.

Patrí medzí sudcov, ktorí sa výrazným spôsobom ohradzovali voči spôsobu vedenia bývalého predsedu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky Štefana Harabina. Je zakladajúcou členkou združenia sudcov za otvorenú justíciu ZOJ. Niektoré jej rozhodnutia najmä v oblasti azylového práva sa môžu zaradiť medzi prelomové. Taká je predsedníčka senátu správneho kolégia JUDr. Elena Berthotyová, PhD., ktorú sme požiadali o rozhovor.

Patríte k sudcom, ktorí sa nebáli a neboja povedať svoj názor verejne. Bolo to tak aj počas štúdia na strednej škole a neskôr aj na univerzite alebo to prišlo neskôr?

Povedať svoj názor nahlas nebol nikdy pre mňa problém, ale verejne som sa prvý krát vyjadrila až po nástupe do justície, kde som sa prvýkrát stretla s pokusom o zásah politikov do súdnej moci. Bolo to v deväťdesiatych rokoch, keď vláda nepredložila všetkých tzv. 4 ročných sudcov národnej rade na prevolenie. Boli to naši kolegovia, ktorí rozhodovali aj v citlivých kauzách ochrany osobností niektorých členov vlády . Tí neuspeli a za odplatu niektorých sudcov, ktorým končilo 4 ročné obdobie, vláda nepreložila národnej rade na prevolenie na časovo neobmedzené obdobie. Hrozilo, že im zanikne mandát. Hoci sa ma to priamo netýkalo, justičné skúšky

ma len čakali, zorganizovala som spolu s kolegyňou podpisovú akciu, ktorou sme vyzvali vládu, aby si splnila povinnosti, ktoré jej ukladá zákon. Pod našu výzvu sa podpísalo viac ako 300 sudcov. Napísala som aj krátky článok, ktorý bol uverejne-

ný v denníku SME, kde som verejnosti vysvetlila, čo sa v justícii deje, že ide o pokus o zásah výkonnej moci do súdnej a čo sledujeme našou výzvou. Vláda napokon aj pod tlakom verejnej mienky predložila všetkých sudcov národnej rade. Táto udalosť spolu s tlakom zvnútra justície napokon otvorila verejnú diskusiu o potrebe prijatia legislatívnych zmien, ktoré posilnia nezávislosť súdnictva. Jednou zo zmien, ktorá sa podarila presadiť bolo aj zrušenie inštitútu štvorročných sudcov.

Vyhrali ste výberové konanie na post čakateľky na prokuratúre, ale nakoniec ste sa rozhodli pre justíciu. Nie je lepšie hľadať fakty a pravdu ako súdiť?

Je pravdou, že som bola úspešná vo výberovom konaní na prokuratúru aj na Mestský súd v Bratislave. Na prokuratúru som mohla nastúpiť hneď. Podmienkou prijatia za justičného čakateľa bolo predložiť lustráciu Federálneho ministerstva vnútra

o tom, že som nebola spolupracovníkom Štátnej bezpečnosti. Rozhodla som sa počkať na výsledok lustrácie. Ten prišiel až o dva mesiace, ale dodnes neľutujem to čakanie ani výber môjho povolania. Súvisel najmä s otázkou silnej túžby po spravodlivosti a nezávislosti, čo monokratický systém prokuratúry ani vtedy neumožňoval.

Prečo ste si vybrali problematiku azylového práva?

Vždy som inklinovala k prípadom, za ktorým bol nielen právny problém, ale aj osud človeka. Azylové prípady také sú. Lákala ma predovšetkým inakosť v posudzovaní azylových prípadov, ktoré sa líšia v porovnaní s inými typmi rozhodovania správnych orgánov najmä v dokazovaní, keď žiadateľ o azyl spravidla nedisponuje žiadnymi dôkaznými prostriedkami, často krát ani dokladom totožnosti, len svojou výpoveďou a tvrdením o prenasledovaní. *„Nie je povinnosťou žiadateľa o azyl, aby prenasledovanie svojej osoby preukazoval inými dôkaznými prostriedkami než vlastnou dôveryhodnou výpoveďou. Špecifikám konania o medzinárodnej ochrane zodpovedá aj štandard a rozloženie dôkazného bremena, ktoré sú vychýlené v prospech žiadateľa o medzinárodnú ochranu. Pokiaľ ide o bremeno tvrdenia v konaní vo veci medzinárodnej ochrany, to zaťažuje žiadateľa o medzinárodnú ochranu. Pokiaľ ide o bremeno dôkazné, to je už výraznejšie rozložené medzi žiadateľov o medzinárodnú ochranu a správny orgán. Preukazovať jednotlivé fakty je povinný primárne žiadateľ, avšak správny orgán je povinný zabezpečiť k danej žiadosti o medzinárodnú ochranu maximálne možné množstvo dôkazov a informácií, a to ako tých , ktoré vyvracajú tvrdenie žiadateľa , ako aj tých, ktoré ich podporujú“.* To je jedna z prvých prelomových právnych viet, ktoré sme na najvyššom súde prijali k posúdeniu dôkaznej situácie žiadateľa o azyl, ktorý bol do publikovania tohto významného rozhodnutia v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR v dôkaznej nevýhode, ktorá pre neho končila prijatím negatívneho rozhodnutia. V tejto oblasti sme prijali celý rad prelomových rozhodnutí publikovaných aj v Zbierke (napríklad k definícii inštitútu azylu, k zisťovaniu skutkového stavu, k zásade tzv. materiálnej pravdy, k štandardom a rozloženiu dôkazného bremena, k jednotlivým dôvodom prenasledovania, k azylu z humanitných dôvodov, k žiadateľom sur place...)

S výberom najvýznamnejších rozhodnutí najvyššieho súdu v oblasti azylu pravidelne informujem odbornú aj laickú verejnosť prostredníctvom odborných článkov a publikácií, s cieľom poukázať na niektoré výkladové trendy, ktorými najvyšší zákon o azyle a niektoré medzinárodné dohovory vykladá, ale aj v snahe nabúrať zotrvačnosť v myslení slovenského právnika, ktorý sa často upína na text zákona bez schopnosti vykladať ho vo svetle znalosti judikatúry ESĽP a textu EDĽP, resp. znalosti judikatúry SD EÚ a textu práva EÚ.

Musím priznať, že takýto prístup sa začal prejavovať v rozhodovacej činnosti Migračného úradu, ktorý najmä v ostatnom čase pri individuálnom posúdení každého prípadu dodržiava spravodlivosť vo formálnom zmysle a právny názor najvyššieho súdu vyjadrený v jeho rozhodnutiach premieta do svojej rozhodovacej činnosti.

Niektoré Vaše rozhodnutia patria medzi prelomové, najmä v oblasti aktuálnej migrácie ľudí. Myslíte si, že stredná Európa je pripravená prijímať cudzincov v takých počtoch, aké od nás vyžaduje Európska komisia?

Kvóty mali pomôcť krajinám, ktoré boli a sú vďaka svojej geografickej polohe najviac postihnuté prílivom utečencov. Majú svoj význam a sú založené na princípe solidarity.

Slovenská republika je pripravená svojim vybudovaným administratívnym aj súdnym aparátom zvládnuť prijatie žiadateľov o azyl v takých počtoch ako od nás vyžaduje Európska komisia. Je potrebné zdôrazniť, že im nebude automaticky udelený azyl, ale pôjdu do riadneho procesu, v ktorom musia pred Migračným úradom obstáť a preukázať, že im hrozí prenasledovanie v krajine pôvodu. Ak to nepreukážu, azyl im udelený nebude.

Zakladali ste Združenie za otvorenú justíciu. Žiaden nominant tohto združenia sa však vo voľbách v tomto roku nedostal do Súdnej rady SR. Chcú slovenskí sudcovia otvorenú justíciu alebo ste ako združenie v niečom zlyhali?

Združenie za otvorenú justíciu sme zakladali v čase, keď v justícii neexistovala žiadna sila, ktorá by bola schopná pomenovať problémy v justícii a verejne sa zastať sudcov disciplinárnymi návrhmi prenasledovaných za kriticky vyjadrené názory na dianie v justícii. Hrozilo, že títo sudcovia budú vytesnení z justície. Myslím, že aj vďaka našej iniciatíve sa o týchto prípadoch a o zneužívaní moci v justícii začalo hovoriť a mnohé zmeny boli prijaté práve vďaka našim návrhom. My sme totiž problémy nielen pomenovávali, ale aj sme ponúkali ich riešenia. Od samého začiatku sme boli za prijate podrobného etického kódexu, pretože ten stručný sa stal nástrojom na šikanovanie sudcov, ktorí sa kriticky vyjadrovali k dianiu v justícii. Hoci spočiatku čelní predstavitelia justície prijatie podrobného etického kódexu odmietali, napokon bol súdnou radou prijatý. Ten však nie je všeliekom. Pokiaľ sa nám nepodarí Etický kódex uviesť do života a nebudeme schopní určiť hranice toho, čo etické je a čo nie je, čo je dokonca odsúdenia hodné, budeme mať stále problém s nízkou dôveryhodnosťou.

Zmeny na postoch predsedu najvyššieho súdu a súdnej rady sú pozitívne vnímané nielen nami sudcami, ale aj verejnosťou, čo vyplýva z ostatných prieskumov verejnej mienky, ale sudcovia si napokon zvolili do súdnej rady reprezentantov, ktorých hlas nebol v minulosti počuť. Sudcovia si zvolili svoje vlastné obrazy a nebudem skrývať sklamanie z toho, že sudcovia nedokázali oceniť svojim hlasom ani jedného z tých, kto v uplynulom období svojom skutkami podali svedectvo o svojom charaktere, keď sa zastali sudcov šikanózne disciplinárne stíhaných aj za

cenu vlastného ohrozenia a stotožnili sa so sudcovskou funkciou ako poslaním, ktorého úlohou je služba spravodlivosti.

Nedokážem celkom objektívne posúdiť v čom sme spravili chybu, prečo sme sudcov nepresvedčili, že pre justíciu najlepším riešením je jej otvorenosť vo vzťahu k verejnosti, schopnosť sudcov byť kritickí sami voči sebe, ale predovšetkým mať slobodného ducha.

Súdna rada by mala byť podľa mňa mostom medzi verejnosťou a justíciou, medzi politikmi a sudcami. Mala by byť schopná pomenovať problémy justície a hľadať spolu s ďalšími mocami v štáte riešenia tých najpálčivejších. Neviem zatiaľ odhadnúť s čím prichádzajú sudcami zvolení zástupcovia do súdnej rady. Prakticky ich ani nepoznám, ale chcem veriť tomu, že sú to rozumní a slobodní sudcovia a dokážeme nájsť cestu k sebe v záujme hľadania tých najlepších riešení pre justíciu. Otvorenú a dôveryhodnú.

Slovensko má pomerne rozsiahlu kontrolu súdnej moci oproti iným štátom. Máme majetkové priznania sudcov, elektronické prideľovanie spisov a podobne. Verejnosť, ale, justícii akosi stále nedôveruje. Kde je chyba?

Môžeme mať výhrady k výsledkom verejných prieskumov, pretože nie sú skutočným odrazom stavu justície, ale nepochybne sú obrazom, aký si o nás vytvára verejnosť nielen na základe vlastných skúseností a medializovaných káuz, ale najmä cez obraz, ktorý sa jej dostáva vďaka prezentácii jej niektorých predstaviteľov.

Verejnosť od nás sudcov očakáva, že budeme nielen múdri, uvážliví, ale aj odvážni, s pevným charakterom a zmyslom pre spravodlivosť.

Nemyslím si, že sudcom tieto vlastnosti chýbajú pri rozhodovaní v súdnych sporoch. Drvivá väčšina sudcov chápe, že hľadanie a uplatňovanie spravodlivosti je ich poslaním. Svedčí o tom množstvo kvalitných právoplatných rozhodnutí, ktoré však nie sú verejnosti známe.

Treba však priznať, že väčšina slovenských sudcov v rozhodujúcom čase nedisponovala dostatkom odvahy razantne sa ohradiť voči zneužívaniu moci v justícii, voči šikanóznym disciplinárnym návrhom voči sudcom- kritikom vnútorných pome-

rov. Naopak sudcovia sa vedeli nahlas vyjadriť, pokiaľ išlo o ich platy a vedeli sa zomknúť pri podávaní hromadných diskriminačných žalobách proti štátu. Myslím si, že verejnosť nás hodnotila aj cez takúto skúšku vlastnej morálnej kredibility. Úprimne som presvedčená, že sme v nej neobstáli.

Hlas sudcov nie je stále zreteľne počuť, pokiaľ ide o budovanie dobrej povesti justície. Sudcovia dlhodobo odmietajú hovoriť o etických problémoch a prešľapoch niektorých sudcov na verejnosti, keď k tomu pridáme dĺžku konania (čo nie je spravidla vinou sudcov), niektoré nezrozumiteľné a nepresvedčivé rozhodnutia, nemôžeme sa čudovať, že verejnosť nám dáva v prieskumom jasnú odpoveď- nedôveruje nám.

Dôveryhodnosť je to najvzácnejšie čím sudca disponuje**.** Pokiaľ my sudcovia nepochopíme, že sa o ňu musíme uchádzať každým jedným rozhodnutím, ale aj postojmi a vyjadrovaním sa na verejnosti, vrátane jasného postoja k tomu, čo je pre náš stav ešte akceptovateľné a čo nie, čo je už dávno za hranicou slušného správania, necháme za seba hovoriť hovorcov a nedokážeme verejnosti povedať niektoré sledované kauzy a nedokážme vysvetliť celkom zrozumiteľným (nie právnickým) jazykom prečo sme v konkrétnej (právoplatne skončenej) veci „takto“ rozhodli, ako

je to napríklad bežné u našich susedov v Česku, len ťažko si získame dôveru verejnosti.

Ste nominantkou prezidenta republiky v súdnej rade, ktorý má na niektoré veci iný názor ako súčasná vláda. V Poľsku sa prezident s premiérkou zhodnú prakticky vo všetkom. Prečo Európska únia kritizuje Poľsko?

V Poľsku prešla oboma komorami poľského parlamentu dvojica zákonov, ktorá vyvolala obavy z ohrozenia nezávislosti a nestrannosti poľskej justície a z nerešpektovania princípu deľby moci v právnom štáte. Je dôležité, že poľský prezident sa rozhodol vetovať oba kontroverzné zákony, pretože by dali prílišnú moc ministrovi spravodlivosti a súčasne generálnemu prokurátorovi v jednej osobe, ktorý je navyše stranou v sporoch odohrávajúcich sa pred najvyšším súdom. V júli tohto roku EK vyzvala vládu vo Varšave, aby do jedného mesiaca uviedla justičnú reformu do súladu s právom EÚ. EK v prvom rade žiada zodpovedné poľské orgány, aby neprijímali žiadne opatrenia na odvolanie či na vynútený odchod sudcov Najvyššieho súdu do dôchodku. Ak budú takéto opatrenie prijaté, EK je pripravená okamžite spustiť postup podľa článku 7 ods. 1 Lisabonskej zmluvy. To znamená, že na základe návrhu jednej tretiny členských štátov, Európskeho parlamentu alebo Európskej komisie môže Rada EÚ štvorpätinovou väčšinou členov rozhodnúť, že existuje riziko vážneho porušenia základných hodnôt, na ktorých je postavená EÚ. V tejto súvislosti je dôležité zdôrazniť, že Súdna rada Slovenskej republiky jednohlasne, ako vôbec prvá partnerská súdna rada v Európe prijala už vo februári tohto roku uznesenie, v ktorom vyslovila plnú podporu súčasným členom Štátnej rady pre súdnictvo, súdnej rade Poľska. Ostatným prijatým uznesením súdnej rady a rovnako sa prikláňa k dodržiavaniu štandardov systémovej nezávislosti súdnictva prijatých na pôde Európskej siete súdnych rád.

Pri toľkých aktivitách vám zostáva čas na vašu rodinu? Ako sa sudkyňa, ako vy, rozhoduje napríklad pri zariaďovaní bytu? Má manžel priestor na svoj názor alebo sa musí podriadiť rozhodnutiu manželky?

Neberiem to tak, že aktivít mám veľa, len sa snažím robiť všetko naplno. Rodine patrí všetok môj voľný čas. Doma som obyčajná mama a manželka, nie sudkyňa.

Takže rovnako dôležitý napríklad pri zariaďovaní bytu je aj názor manžela. Vieme sa dohodnúť.

Univerzity a vysoké školy každý rok opúšťa množstvo mladých právničiek a právnikov. Niektorí by chceli pracovať v justícii. Čo by ste im odkázali?

Chodím na diskusie so študentmi právnických fakúlt. Otvorene hovoria o tom, čo im na justícii prekáža a aká by mala byť. Teší ma, že sa zaujímajú o veci verejné a majú záujem o sudcovské povolanie. Hovorím im, že sa musia pripraviť na život v neustálom vzdelávaní, že sa budú musieť naučiť odolávať tlaku zvonka aj zvnútra, ale aj stresu, a že dôležitejšie ako ich odborné vedomosti bude ich pevný charakter a hlboký zmysel pre spravodlivosť. Nielen keď majú na sebe talár. A to chce trochu odvahy.

JUDr. Elena Berthotyová, PhD.

Vzdelanie:

1987 – 1991 Právnická fakulta UK Bratislava
1991 – 1995 Postgraduálne štúdium - Právnická fakulta UK Bratislava
Zamestnanie:
1991 – 1994 Mestsky sú d Bratislava – justičná čakateľka
1994 – 2003 Okresný súd Bratislava I
2003 – 2005 Krajsky súd Bratislava
2005 - doposiaľ Najvyšší súd Slovenskej republiky
Odborné aktivity:
2004 - 2006 členka odvolacieho disciplinárneho senátu Najvyššieho súdu SR
2006 – doposiaľ externá lektorka Justičnej akadémie (správne súdnictvo)
2009 - doposiaľ členka medzinárodnej asociácie azylových sudcov (IARLJ)
2014 - doposiaľ členka Súdnej rady Slovenskej republiky
Ďalšie aktivity:
2010 - doposiaľ signatárka a spoluzakladateľka sudcovskej nezávislej iniciatívy ZOJ,
Ocenenie:
2017- držiteľka Ceny Judikát roka 2017 za rozhodnutie správneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 10 Sza 12/2016

Text a Foto: Boris Urbančík

JUDr. Juraj Kliment

V septembri uplynulo tridsať rokov, čo vstúpil do justície. Patril a patrí medzi tvrdých kritikov Štefana Harabina a jeho predstavy o práve a spravodlivosti. Rozhodoval v známej kauze „Cervanová", o ktorej vyšli dve knihy, na vydaní ktorých spolupracoval. Fanúšik golfu a športu. JUDr. Juraj Kliment, predseda senátu trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky nám odpovedal na naše otázky.

Prečo sa mladý právnik Juraj Kliment rozhodol stať sudcom a ešte aj trestného práva?

Neviem, či to bola náhoda alebo osud. Personalistka Mestského súdu v Bratislave pani Takáčová dostala od predsedu súdu pána Račka pokyn, aby na študijnom oddelení PF UK zistila mená 10 študentov s výbornými výsledkami. Takto som sa dostal medzi skupinu, ktorá potom ešte pred štátnicami dostala pozvánku na pohovor. Druhou osudovou okolnosťou bol fakt, že takúto pozvánku na pohovor som dostal aj z Mestskej prokuratúry v Bratislave. Keďže na Mestskom súde sa konal pohovor skôr, nastúpil som **1.9.1987** na tento súd ako justičný čakateľ. I napriek vyššie uvedenému si myslím, že dobrý sudca to musí mať v sebe a časom sa to dá len takpovediac vybrúsiť. Mňa ako mladého človeka okrem rodinného zázemia veľmi ovplyvnila moja predchádzajúca športová kariéra, počas ktorej som si okrem iných vlastností prehĺbil aj cit pre fair play a elementárnu spravodlivosť.

Pôsobili ste ako predseda senátu na Mestskom súde v Bratislave. Za sebou máte ťažké súdne procesy, akými bol aj proces s Róbertom Mattom a Viliamom Hauserom, ešte z roku 1995. O čo vtedy išlo?

V podstate išlo o dvoch mladých chlapcov, ktorí ovplyvnení tou dobou sa chceli za každú cenu dostať k veľkej sume peňazí. Za tým účelom si naplánovali prepad skladu vietnamských podnikateľov za pomoci samopalu s tlmičom a pištole. Skončilo to smrťou troch mužov, dvoch žien (jedna bola tehotná) a niekoľko mesačného dieťaťa. Zisk, z ktorého sa tešili len pár dní po-

čas úteku do Nemecka, predstavoval v súčasnej dobe sumu cca 38 tisíc Eur. Prípad vzbudil veľkú mediálnu pozornosť a bol ostro sledovaný nielen verejnosťou, ale aj vietnamskou ambasádou. Proces, na ktorom bola zaplnená celá pojednávacia miestnosť v Justičnom paláci (cca 400 miest), trval dva dni a skončil doživotím pre obidvoch páchateľov. Doposiaľ opatrujem rukou vypracovaný rozsudok na 108 – ich stranách. Ale aj lístok, ktorý som na pamiatku po procese dostal od vyšetrovateľa. V ňom jeden z páchateľov inštruoval brata druhého páchateľa, aby „pánovi z kriminálky vydal tú vec, čo im zakopal". Išlo o vražednú zbraň, už spomínaný samopal s tlmičom.

Ktorý súdny proces vo vás zanechal najviac emócií?

V rokoch 1993 – 1996 som pôsobil na tzv. prvej hlave na Mestskom súde v Bratislave spolu so sudcami Hatalom a Šamkom st. V podstate traja sudcovia bez akýchkoľvek prieťahov vybavovali agendu, ktorú dnes nezvláda rádovo ďaleko viacej sudcov. V tom čase odročenie hlavného pojednávania bolo skôr výnimkou ako dnes pravidlom. Za to obdobie sme v päťčlenných senátoch (dvaja sudcovia z povolania, traja sudcovia z ľudu – prísediaci) absolvovali desiatky procesov. Samozrejme v pamäti mi zostali len tie najväčšie. Ako už spomínaná vražda Vietnamcov v sklade na Vajnorskej alebo prípad sériového vraha Ondreja Riga. Zaujímavosťou ostatného prípadu bolo to, že jediná preživšia z jeho obetí, ktorá výraznou mierou prispela k jeho usvedčeniu, sa potom následne stala našou prísediacou. A pokiaľ sa týka Najvyššieho súdu, tak nepochybne ním bol proces v tzv. kauze Cervanová, inak trestná vec proti obž. Kocúrovi a spol. S takým doslova nátlakom obžalovaných za výraznej asistencie väčšiny médií, ktoré bez akejkoľvek snahy o objektivitu v plnom rozsahu prevzali ich obhajobnú argumentáciu, som sa dovtedy a ani doteraz nestretol. O tejto kauze v ostatnom čase vyšli dve faktografické knihy, na písaní ktorých som s autorom spolupracoval. Mali by sa stať povinným čítaním pre každého adepta na sudcovský a prokurátorský talár.

Keď ste vtedy, ako mladý človek, čítali spisy o veľmi ťažkých zločinoch a stretávali sa tak s ľudským zlom, ako ste hľadali cestu von k pozitívnej energii?

Na to je veľmi jednoduchá a rýchla odpoveď. Rodina a šport. Pokiaľ ide o šport, okrem iného som v roku 1994 spolu s ďalšími kolegami založil tradíciu medzinárodného futbalového turnaja sudcov zo štyroch krajín, ktorá doposiaľ trvá.

Potom ste sa dostali na Najvyšší súd Slovenskej republiky. Prinieslo to do vášho života nové výzvy?

Aká iná výzva. Stále nové a nové prípady, ktoré bolo potrebné rozhodnúť podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia a v rámci svojej rozhodovacej činnosti konzistentne a kontinuálne. Ja som nikdy nepatril k tým sudcom, ktorých životným poslaním bolo a je za každú cenu získať nejakú funkciu. Za tým účelom sú potom niektorí z nich ochotní spraviť čokoľvek. Aj vďaka týmto „funkcionárom z povolania" (česť výnimkám) vyzerá slovenská justícia tak ako vyzerá.

Pri rozhovore o vašom živote a vašej práci nemôžeme nespomenúť meno „Štefan Harabin", s ktorým ste mali a máte komplikovaný vzťah. Kedy sa začali medzi vami rozpory?

To by bolo na samostatný rozhovor. Ja som v minulosti a aj teraz tvrdím jedno. Tragédiou slovenskej justície v rokoch 2006 – 2014 nebolo to, že sa do jej čela dostala táto osoba, ktorá podľa môjho názoru nepatrí ani do talára, ale to, že ostatní sudcovia, namiesto toho, aby túto osobu izolovali a vytesnili z justičného prostredia, tak sa jej zvrátenej predstave o práve a spravodlivosti prispôsobili a dokonca niektorí z nich aktívne participovali na jej realizácii. Teraz s výnimkou pár ortodoxných jedincov prezliekli

kabáty a tvária sa akoby dostali obrazne povedané Alzheimera. Mne títo tzv. kolegovia už vtedy aj teraz nestoja ani za to, aby som sa im čo i len pozdravil. Na túto tému som hovoril aj s emeritným arcibiskupom Bezákom a myslel som si, že ma za toto správanie bude kárať. Ale po dlhšom zamyslení ma v podstate vetou „máte pravdu, ako inak dáte tým ľuďom najavo, že sa dopustili niečoho zlého“ podporil. Takže v tomto mojom postoji voči nim zostanem dovtedy, pokiaľ sa neospravedlnia, či už slovom, alebo skutkom.

Patríte do malej skupiny sudcov, ktorí sa nebáli otvorene kritizovať predošlé vedenie Najvyššieho súdu SR, ktoré malo v tom čase silnú politickú podporu. Nebáli ste sa?

Pozrite, oproti niektorým iným kolegom, ktorí sa taktiež tejto osobe a dobe postavili na odpor, som mal dve výhody. Počas celého obdobia som bol predsedom senátu, ktorého členmi boli sudcovia takpovediac na rovnakej vlnovej dĺžke. A navyše ako trestný sudca, ktorý prešiel veľkými kauzami, som bol nepochybne lepšie pripravený na tlak, ktorý bol s týmto mojím postojom spojený. Ale strach som samozrejme mal. Strach o rodinu.

Ako relaxuje sudca najvyššieho súdu Juraj Kliment?

Ako inak než športom. Po futbale a tenise som v roku 2001 objavil golf, ktorému v podstate podľahla celá rodina. Golf mi priniesol nielen relax, ale aj obrovské množstvo zážitkov a úspechov. A v neposlednom rade aj skutočných priateľov, s ktorými roky rokúce tvoríme uzavretú komunitu. Golf je predovšetkým o pokore a pravidlách. Je jeden z mála športov, ktorý prezradí aký ste. Pretože aký ste v súkromí a v práci, taký ste aj na golfe.

Máte kontakt s mladou generáciou právnikov, ktorí sa chcú stať sudcami? Čo by podľa vás mali zmeniť alebo robiť inak ako vaša generácia sudcov?

To je veľmi dobrá otázka. Výchova novej generácie sudcov je pre mňa možno poslednou výzvou. Cez mňa a môj senát už prešli dvaja mladí muži, ktorí teraz úspešne vykonávajú funkciu sudcov na okresných súdoch. Stále ich sledujem, sme v kontakte a nikdy neodmietnem ich prípadnú žiadosť o pomoc alebo radu. Momentálne

v našom senáte pôsobia traja asistenti, pričom mne pridelený spĺňa moje predstavy do bodky. Po tých tridsiatich rokoch v justícii som sa v plnom rozsahu stotožnil s tým známym výrokom profesora Holländera, „že dobrého sudcu len na 20% robia vedomosti, ale na 80% charakter“. Charakterný sudca nikdy nestratí svoju morálnu a odbornú identitu, a to ani za cenu nejakej prechodnej ujmy. To sa im snažím vštepiť a touto cestou sa ich snažím viesť. Ostatné je ich už len na nich a na ich snahe odborne rásť. Ako ich ale sledujem, o to sa báť nemusím.

Text a Foto: Boris Urbančík

JUDr. Juraj Kliment

KTO SOM

1964 – rok narodenia

1983 – 1987 - PF UK Bratislava

1987 -1989 – justičný čakateľ Mestského súdu v Bratislave

1990 – 1993 – sudca Obvodného súdu Bratislava 2

1993 – 1996 – predseda senátu Mestského súdu v Bratislave

1997 – 1998 – predseda senátu Krajského súdu v Bratislave

1999 – 2006 – sudca Najvyššieho súdu Slovenskej republiky

2006 – doposiaľ – predseda senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky

Pracovné a spoločenské stretnutie so sudcami Najvyššieho súdu Českej republiky v Luhačoviciach

Už viackrát sme priniesli informáciu o pravidelných stretnutiach sudcov Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej NS SR) s kolegami sudcami z Najvyššieho súdu Českej republiky (ďalej NS ČR). Tieto stretnutia sú organizované na úrovni kolégií, pretože obsahujú vedľa spoločenskej časti aj atraktívny pracovný program, kde sa obe strany navzájom informujú o aktuálnom vývoji judikatúry vo svojich krajinách a diskutujú nad vopred zvolenými témami. Zatiaľ čo sa na marcovom stretnutí, v Štrbskom plese vo Vysokých Tatrách, zúčastnili sudcovia trestného kolégia, v septembri tohto roka sa konalo v Luhačoviciach stretnutie sudcov civilných kolégií. Na rozdiel od slovenského najvyššieho súdu, ktorý má samostatné občianskoprávne kolégium a tiež samostatné obchodnoprávne kolégium, český najvyšší súd má tieto kolégiá zlúčené. Pracovná časť trojdňového stretnutia sa v dňoch 18. až 20. septembra, okrem iného, opäť venovala téme náhrady nemajetkovej ujmy, o ktorej sudcovia oboch najvyšších súdov diskutujú dlhodobo. Potom hovorili o problematike dohôd strán o splatnosti ceny viazanej na plnenie tretím osobám alebo o premlčaní práva na úroky z omeškania. Sudca Najvyššieho súdu ČR JUDr. Petr Šuk, člen senátu, ktorý tohto roku získal ocenenie Pocta judikátu, prezentoval problematiku rozhodovaní v veciach, kde sa posudzujú skutky „riadneho hospodára". Sudkyňa obchodnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR JUDr. Andrea Moravčíková, PhD. vo svojom príspevku analyzovala jedno z nedávnych rozhodnutí v otázke postavenia akcionárov v konaniach o zrušení akciovej spoločnosti ex offo súdom.

Pre náš časopis potom českí a slovenskí sudcovia zhrnuli podstatu svojich vystúpení a komentovali niekedy rozdielny právny názor na uvedené veci v oboch krajinách.

JUDr. Soňa Mesiarkinová, v tom čase predsedníčka občianskoprávneho kolégia NS SR; Téma: Premlčanie práva na úroky z predĺženia.

Príspevok prednesený na stretnutí v Luhačoviciach riešil právnu oblasť premlčania, a to konkrétne pri nároku na úroky z omeškania, pričom šlo súčasne o priblíženie inštitútu veľkého senátu. Predkladanie vecí veľkému senátu je na Slovensku novinkou, pretože vychádza z nového Civilného sporového poriadku (obdoba „Občianskeho súdneho poriadku"), platného od 1. 7. 2016. Prirodzene je treba spomenúť i doterajšiu rozhodovaciu prax obchodnoprávneho kolégia NS SR v prípade riešenia tohoto právneho problému, od ktorého sa právny záver, ku ktorému dospel senát postupujúci vec veľkému senátu, mienil

odkloniť.
V Českej republike bola táto otázka už vyriešená, a to v rozhodnutiach NS ČR sp. zn. 31 Cdo 4291/2009, podobne sp. zn. 33 Cdo 2567/2012 a sp. zn. 23 Cdo 5241/2014.

JUDr. Andrea Moravčíková, PhD., sudkyňa obchodnoprávneho kolégia NS SR;
Téma: Otázka postavenia akcionárov v konaniach o zrušení akciovej spoločnosti ex offo sudcom.

Vo svojom príspevku som analyzovala jedno z rozhodnutí obchodnoprávneho kolégia NS SR, ktoré vzbudilo záujem v odbornej verejnosti a rieši otázku účasti akcionárov v konaniach o zrušení akciovej spoločnosti ex offo sudcom. Rozhodnutie v sebe inkorporuje riešenie viac závažných procesných aspektov rozhodovaniach registrových súdov, primárne však otázku potreby konania s akcionárom akciovej spoločnosti i v prípadoch, kedy ide o nesporné konanie. NS SR tu vyslovil potrebu zohľadniť i v konaniach ex offo práva akcionárov a pristupovať k individuálnym skutkovým okolnostiam v každej veci, ako aj vyslovil záver, že nie je možné konštatovať nemajetnosť spoločnosti v prípade, že ich (potencionálny) majetok je predmetom prebiehajúcich sporov.
Prioritne som túto tému zvýraznila ako tému do diskusie, keďže v našej odbornej literatúre dlhodobo nie je jednotný názor na prístup k akcionárom ako spoločníkom akciovej spoločnosti v ex offo konaniach o zrušení akciovej spoločnosti, a to z ohľadom na ich povahu ako čisto kapitálovej spoločnosti.
Prezentované rozhodnutie bude z dôvodov potreby zjednotenia rozhodovacej praxe registrových súdov predložené na najbližšom zasadnutí obchodnoprávneho kolégia s návrhom na publikáciu v *Zbierke rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SR a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky* (uznesenie NS SR sp. zn. 5 Obdo 52/2015 zo dňa 20. 9. 2016) s nasledujúcou právnou vetou:
Pokiaľ boli akcionári v predchádzajúcich a nepriamo súvisiacich konaniach, týkajúcich sa zrušenia totožnej akci vej spoločnosti, ubezpečení o potrebe konať s nimi s prihliadnutím na tretiu definíciu účasti, vylúčenie ich účasti v časovo nasledujúcom konaní, ktoré bolo konaním ex officio, zaťaženým vyšetrovacou zásadou, je potrebné považovať za závažné porušenie princípu legitímnych očakávaní a právnej istoty.
Kto osvedčí akcionárske práva po dobu konania o zrušení akciovej spoločnosti a požiada o pripustenie do tohoto konania, splnil predpoklad na pripustenie do konania ako jeho účastník.
V Českej republike, aspoň pokiaľ siahajú moje znalosti, je zrušenie spoločnosti súdom obsiahnuté primárne v § 171 – 173 NOZ a § 93 ZOK, procesne právnej úprave s účinnosťou nášho nového Civilného sporového poriadku, a pre oblasť zápisov v obchodnom registri nového Civilného mimo sporového poriadku (obdoba Zákona o zvláštnych konaniach súdnych), od 1. 7. 2016 rovnako vykazuje výrazné odlišnosti. Vzhľadom k tomu, že uvedený prípad mal základ ešte v predchádzajúcej právnej úprave obsiahnutej v Občianskom súdnom poriadku, bolo procesné riešenie českým kolegom zrozumiteľné a v rámci diskusie zazneli podnetné pripomienky k možným ďalším riešeniam obdobných právnych problémov.

Otázky pre JUDr. Petra Vojtka, predsedu senátu občianskoprávneho a obchodného kolégia NS ČR k téme Metodiky k odškodňovania nemajetkovej ujmy podľa § 2958 NOZ:

Už dlhšiu dobu sa pravidelne pri stretnutiach so slovenskými civilnými sudcami vaši kolegovia z Bratislavy zaujímajú o vyššie spomenutú Metodiku. Nakoľko je pre Slovensko táto Metodika inšpirujúca? Do akej miery išli súdne systémy v oboch štátoch práve v tejto oblasti po rozdelení Československa „iným smerom“?
Povedal by som, že slovenských kolegov už pri stretnutí v Znojme, pred troma rokmi, skutočne zaujal systém hodnotenia poškodení, ktoré má osoba trvalo postihnutá na zdraví pri uplatnení sa v spoločenskom živote, a to napriek tomu, že na Slovensku je tento nárok upravený zvláštnym zákonom, takže sa zdá, že v tomto smere nemajú veľké aplikačné problémy. Ocenili najmä prehľadnosť, až akúsi pružnosť, popisu poškodení, ktorú nášmu sudcovi podáva posudok k rozsahu obmedzenia poškodeného podľa systematiky Medzinárodnej klasifikácie funkčných schopností, disability a zdravia upravené pre potreby

Metodiky najvyššieho súdu. Na stretnutí v Luhačoviciach však bola uprednostnená iná, príbuzná téma, totiž náhrada nemajetkovej škody pozostalým pri usmrtení osoby blízkej.

Hovorí sa o tom, že Metodika bude čoskoro doplnená, aktualizovaná. Kedy sa tak stane a v ktorých častiach?

Nie je tajomstvom, že bodový systém bolestného, ktorý je založený na prepracovanej prílohe zrušenej vyhlášky č. 440/2001 Sb., obsahuje nejaké vecné chyby a zasluhuje ich odstránenie, prípadne i ďalšie vylepšenie. Okrem toho je tu od 1. 10. 2015 systém pre pracovné právo, v ktorom vládne nariadenie prináša rovnako bodové ohodnotenie na podobnej báze, avšak s radom výchyliek. Stálo by isto za úvahu pokúsiť sa oba systémy zblížiť, pretože akási dvojkoľajnosť v tejto oblasti nie je príliš žiadúca. Najvyšší súd vedie konania s niektorými odbornými lekárskymi spoločnosťami, od ktorých má ponuku spolupráce. Ťažko ale predpokladať, kedy sa podarí dosiahnuť nejaký výsledok.

V čom je, podľa vás, možné sa pre danú oblasť inšpirovať na Slovensku?

Musím sa priznať, že detailný prehľad o slovenskej judikatúre nemám. So záujmom sledujem najmä vývoj v problematike poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú premávkou motorových vozidiel po vydaní rozhodnutí Súdneho dvora EU v tzv. kauze Haasová. Ide o to, či aj nároky poškodených z dopravných nehôd prisudzované cestou ochrany osobnosti sú kryté poistením zodpovednosti. V našich pomeroch je od 1. 1. 2014 tato otázka našťastie bezpredmetná, pretože i nanovo konštruovaná nemajetková ujma je podľa zákona č. 168/1999 Zb. tomuto režimu podriadená. Dobiehajú však ešte niektoré spory podľa doterajšej úpravy a veľký senát najvyššieho súdu aktuálne rieši jednu vec s návrhom priblížiť výklad tomu, čo plynie práve z uvedeného rozhodnutí.

Aké „návody“ v danej oblasti prináša obom krajinám Európska únia, resp. judikatúra vrcholných európskych súdnych inštitúcií?

V tejto oblasti môže najskôr inšpirovať Európsky súd pre ľudské práva, ktorý rozhoduje o kompenzáciách pri porušení Európskej zmluvy o ľudských právach. Pre nás môže byť zaujímavé, akým spôsobom pristupuje ku stanoveniu čiastok, resp. aké kritériá berie v úvahu. Je zrejmé, že zmluvou chránené hodnoty majú určitú hierarchiu a že tomu odpovedá i rozdielna výška náhrad. To môže byť akýmsi spôsobom určujúce aj pre naše súdy. Je preto veľmi cenná debata práve s kolegom z NS SR Jánom Šikutom, bývalým slovenským sudcom štrasburského súdu.

Čo zaznelo v následnej diskusii potom, ako ste so svojim príspevkom vystúpili v Luhačoviciach?

V Luhačoviciach som sa pokúsil práve o načrtnutie akejsi pyramídy základných ľudských práv a hodnôt z pohľadu ich závažnosti a s inšpiráciou od Európskeho súdu pro ľudské práva, a na základe rád a doporučení Jána Šikutu, som predstavil dosť neumelú tabuľku vzájomného pomeru jednotlivých základných práv. Viedla sa k nej zaujímavá debata ústiaca v záver o potrebe pokúsiť sa spresniť a dopracovať tieto východiská tak, aby bolo možné vo všeobecnej rovine porovnať, kam v závažnosti ujmy (a tým samozrejme vo výške náhrady) zaradiť poškodenie zdravia, kam zásah do cti, či dôstojnosti, kde sa v tejto hierarchii má nachádzať právo na osobnú slobodu či na budovanie rodinných vzťahov, a v neposlednom rade, kam patrí judikatórne už dosť prepracovaný systém náhrad nemajetkových ujem vyvolaných výkonom verejnej moci.

Otázky pre JUDr. Jána Šikutu, PhD., sudcu občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR, k téme odškodňovania nemajetkové ujmy.

Do akej miery môže byť pre slovenských sudcov inšpirujúca Metodika odškodňovania nemajetkovej ujmy podľa § 2958 českého NOZ, ktorú v roku 2014 vypracoval NS ČR?

Domnievam sa, že Metodika je inšpirujúca z dôvodov že, je potrebné nájsť určitý systém a hierarchiu pri priznávaní nemajetkovej ujmy. Týmto mám na mysli, že nejde len o náhradu nemajetkovej ujmy pri ujme na zdraví či strate života, ale aj v prípadoch porušenia iných práv jednotlivca, napríklad pri mučení (článok 3 Európskej zmluvy o ochrane ľudských práv), pri neľudskom zaobchádzaní (článok 3 Zmluvy), pri obmedzení osobnej slobody (článok 5 Zmluvy – policajné zadržanie, nezákonná väzba, atď.), pri prieťahoch

v jednaniach (článok 6 Zmluvy), pri zásahu do súkromia, osobnej cti a rodinného života (článok 8 Zmluvy), práva na náboženské presvedčenie (článok 9 Zmluvy), práva na slobodu prejavu (článok 10 Zmluvy), prá-

va na majetok (článok 1 Protokolu 1 k Zmluve), zákazu vyhostenia, a pod.. Naviac, toto je potrebné dať do vzájomného vzťahu tak, aby nedochádzalo k priznaniu vyššej nemajetkovej ujmy pri porušení menej závažného práva, napr. priznanie vyššej nemajetkovej ujmy za porušenie slobody prejavu, než za stratu života či ublížení na zdraví s trvalými následky.
V Slovenskej republike nie je v tomto smere zjednotená judikatúra a práve z tohoto dôvodu je potrebné o tejto problematike hovoriť a zvýšiť právnu istotu účastníkov sporov.

Do akej miery šli súdne systémy v oboch štátoch práve v tejto oblasti po rozdelení Československa „iným smerom"?
Domnievam sa, že momentálne súdy oboch štátov nemajú vypracovaný taký systém priznávania nemajetkovej ujmy, ktorý by zohľadňoval jej priznávanie a výšku v súvislosti so závažnosťou porušenia jednotlivých práv. V tomto smere, podľa môjho názoru, je situácia v oboch štátoch podobná.

České súdy rozhodujú o odškodnení za nemajetkovú ujmu i v rámci trestných súdnych konaniach v tzv. adhéznom konaní. Aká je prax na Slovensku a možný výhľad do budúcna?
Podľa mojich informácií, prax slovenských sudcov vo väčšine prípadov trestných konaní s nemajetkovou ujmou odkazuje na civilné konania.

Čo zaznelo v následne diskusii potom, čo ste so svojim príspevkom vystúpil?
Myslím si, že naša spoločná prezentácia danej témy so sudcom NS ČR, JUDr. Vojtkom sa nestretla s vyjadrením nesúhlasu. Sudcovia občianskoprávnych kolégií oboch najvyšších súdov v zásade súhlasili s tým, že je potrebné pracovať na určitej „Metodike", ktorá by bola pomôckou pre sudcov pri rozhodovaní,

či priznať nemajetkovou ujmu a v akej výške. Diskusia sa skôr viedla o tom, ako sa má táto pomôcka nazý-

vať, či má byť publikovaná alebo nie, a podobne.

Prekvapili Vás niektoré nové informácie z českej strany i napriek tomu, že tému už niekoľko rokov takto pravidelne konzultujete?

Pozitívne som vnímal skutočnosť a posun, že predmetný pracovný materiál sa dostal ďalej v tom zmysle, že sa nezaoberal len úpravou nemajetkovej ujmy pri poškodení zdravia a usmrtenia, ale navrhuje pokryť aj ďalšie možné oblasti porušenia práv, ako obmedzenie osobnej slobody (väzba, podmienky väzby a výkonu trestu odňatia slobody, právo na spravodlivý proces, sloboda prejavu, ochrana osobnosti, majetková práva, atď.)

Otázky pre JUDr. Ing. Pavla Horáka, PhD., predsedu senátu občianskoprávneho a obchodného kolégia NS ČR, k témam platnosti dohôd strán o splatnosti ceny viazanej na plnenie tretích osôb a otázky významu oznámení postúpenia pohľadávky postupcu dlžníka v prípade neplatnej alebo neexistujúcej zmluvy.

Prečo ste pre stretnutia so slovenskými kolegami zvolili práve tieto témy?

V prípade toho prvého diskusiu k tejto problematike navrhli sami kolegovia zo slovenského najvyššieho súdu. V České republike súdna prax rieši otázky platnosti dohôd strán obsiahnutých napr. v zmluve o dielo, kedy sa objednávateľ zaviaže zaplatiť dlh zhotoviteľovi, ale až potom, kedy mu svoj dlh zaplatí tretia osoba. Najvyšší súd tak napríklad vecne posudzoval prípad, kedy takéto plnenia objednávateľa bolo viazané na plnenie od tretej osoby. Dospel pritom k záveru o neplatnosti predmetného zjednania pre rozpor s dobrými mravmi a pre jeho neurčitosť. Podľa záverov rozhodnutí Najvyššieho súdu sp. zn. 32 Cdo 2999/2008 môže dôjsť k situácii, že tretia osoba objednávateľovi nezaplatí a pohľadávka zhotoviteľa diela na zaplatenie ceny diela sa tak nikdy nestane splatnou, a tiež vymáhateľnou. Podobne ako absolútne neplatné bolo posúdené zjednanie za situácie, kedy platba dlžníkov bola viazaná na podmienku, až bude dlžníkovi poskytnutý úver

(sp. zn. 29 NS ČR 42/2013). Na Slovensku sa objavuje zatiaľ jediné rozhodnutie (sp. zn. 4 Obdo 20/2008), kde splatnosť ceny bola viazaná na poskytnutie európskej dotácie. Ta poskytnutá nebola a slovenský najvyšší súd dospel k záveru, že dlžník dosiaľ nie je v omeškaní, pretože sa dlh nestal splatným. Rozhodnutie sa ale nezaoberalo korekciou dobrých mravov. K jeho aplikácii s dôsledkom absolútnej neplatnosti som osobne veľmi zdržanlivý.

Aký je teda Váš osobný pohľad?

Ak toto zjednanie vychádza zo slobodnej vôle strán, najmä v prípade dohôd medzi podnikateľmi, ak nie je jednou zo strán spotrebiteľ či všeobecne slabšia strana, nepovažoval by som - až na výnimky - takéto zjednanie za neplatné, zvlášť s dôsledkom neplatnosti absolútnej. Bližšie je mi riešenie zvolené v rozhodnutí najvyššieho súdu sp. zn. 23 Cdo 2907/2014, kde bola ako platná posúdená dohoda všetkých zúčastnených strán, vrátane banky o tom, že dlžník bude plniť veriteľovi až potom, čo dlžník uhradí svoje záväzky banke. Ide teda o čiastočne iný skutkový základ, ale takéto zjednanie bolo posúdené ako tzv. dohoda o podriadenosti pohľadávok. Tento inštitút môžeme nájsť aj inde v právnom poriadku – v zákone o dlhopisoch či v insolvenčnom zákone.

Ak ide potom o význam oznámení u postupovaných pohľadávok, líši sa nejako česká a slovenská judikatúra?

Áno, druhá téma bola zvolená zámerne práve preto, že i keď česká i slovenská úprava vychádza pôvodne z rovnakých ustanovení občianskeho zákonníka z roku 1964, závery sú pri jeho riešení v súčasnosti odlišné. Stručne povedané, ide o to, či môže dlžník namietať neplatnosť postupnej zmluvy, ak je žalovaný už novým veriteľom, keď mu postúpenie bolo oznámené postupcom, teda pôvodným veriteľom. Podľa našej judikatúry dlžník neplatnosť namietať nemôže. Na Slovensku dospeli najskôr k rovnakým záverom, postupom času však bola judikatúra zmenená (sp. zn. 1 Cdo 76/2007).

Mení niečo na riešení úprava v novom občianskom zákonníku?

Podľa môjho osobného názoru áno. Domnievam sa, že sa na novú úpravu súkromného práva neuplatnia závery vyjadrené v R 61/2010 o nemožnosti dlžníka namietať neplatnosť či neexistenciu postupnej zmluvy, rovnako ako napr. nadväzujúca judikatúra k rozhodovaniu o procesnom nástupníctve pri singulárnej sukcesii vyžadujúcej doloženie toľko oznámení postupcom, nie však postupnou zmluvou. Už preto, že táto judikatúra o následkoch notifikácie z neplatnej postupnej zmluvy je vystavená na pravidle vyjadrenom v § 526 odst. 2 občianskeho zákonníka z roku 1964, ktoré svoj odraz v novej úprave súkromného práva zakotvený nemá.

Text: Petr Tomíček
Preklad: Boris Urbančík

Účastníctvo akcionárov v konaní o zrušenie akciovej spoločnosti ex offo súdom

(Skrátená verzia príspevku predneseného na spoločnom zasadnutí občianskoprávneho kolégia a obchodnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a občianskoprávneho a obchodného kolégia Českej republiky v Luhačoviciach dňa 19.9.2017)

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením sp. zn. 1Obdo/52/2015 zo dňa 20.9.2016 zrušil uznesenie krajského aj okresného súdu a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Rozhodnutia boli vydané v konaní podľa § 200e ods. 1 písm. a) OSP (v súčasnosti zodpovedajúce úprave podľa § 304 Civilného mimosporového poriadku), kedy súd prvej inštancie ex offo začal **konanie o zrušenie akciovej spoločnosti**, túto z dôvodov podľa § 68 ods. 6 písm. b) a g) Obchodného zákonníka zrušil a odvolací súd odvolanie právnych nástupcov pôvodného akcionára odmietol, pričom medzičasom došlo k výmazu obchodnej spoločnosti z obchodného registra. Na základe dovolania právnych nástupcov (dedičov) pôvodného akcionára, ktorí boli postupom prvoinštančného i odvolacieho súdu z konania vylúčení, rozhodoval najvyšší súd, pričom dovolanie pripustil a rozhodnutia zrušil pre procesnú vadu nezákonného vylúčenia akcionárov z konania pred súdmi.

Základom dovolania a predpokladom osvedčujúcim tvrdené odňatie možnosti účastníkov konania konať pred súdom podľa ust. § 237 ods. 1 písm. f/ OSP (dovolanie podané ešte za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku, svojimi závermi má však rozhodnutie dovolacieho súdu presah aj do súčasnej procesnej úpravy), mala byť vada spôsobená činnosťou súdoch oboch stupňov tým, že nekonali s tými, s ktorými konať mali, keďže ich osobitné postavenie ako akcionárov spoločnosti im zaručuje možnosť byť účastníkmi konania a ich procesné opomenutie zakladá takú závažnú vadu, ktorú možno napraviť len zrušením oboch napadnutých rozhodnutí súdov nižšieho stupňa.

Dovolací súd vo svojom rozhodnutí definoval dôvody, ktoré ho viedli k záveru o potrebe zrušiť obe rozhodnutia súdov nižšieho stupňa, nasledovne:

Pred rozhodnutím o zrušení obchodnej spoločnosti súdom postupom podľa ust. § 68 ods. 6 Obchodného zákonníka musí súd skúmať, či má spoločnosť obchodný majetok. V závislosti na výsledku zistení týkajúcich sa rozsahu majetku rozhodne o zrušení spoločnosti s likvidáciou ale-

bo bez likvidácie. Dovolací súd, posudzujúc záver o neexistencii majetku spoločnosti konštatovanej registrovým súdom, vo svojom rozhodnutí zdôraznil, že *pokiaľ je konajúcemu súdu známa skutočnosť, že prebiehajú konania, ktorých predmetom je navrátenie majetku zrušovanej spoločnosti, nemožno konštatovať jej definitívnu nemajetnosť*. Úvaha konajúcich súdov vo vzťahu k ustáleniu nemajetnosti zrušovanej spoločnosti nebola správna, pričom práve odopretie účastníctva dotknutým akcionárom viedlo k tomu, že ich návrhy smerujúce k zisťovaniu majetku v naznačenom rozsahu nemohli byť v konaní uplatnené.

Odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia, kedy odoprel možnosť účasti akcionárov na prebiehajúcom konaní s poukazom na ich "neskorú" žiadosť o pribratie do konania podľa tretej definície účastníctva (§ 94 ods. 1 a 2 OSP), poukázal aj na právnu úpravu povinnej publikácie oznámenia o zrušení spoločnosti v Obchodnom vestníku podľa § 68 ods. 10 ObZ s tým, že publikovanie oznámenia má slúžiť aj k informovaniu potenciálnych účastníkov konania k prejaveniu záujmu do konania vstúpiť. S účinnosťou od 1.12.2009 je registrový súd povinný pred vydaním rozhodnutia zaslať do Obchodného vestníka oznámenie o tom, že sa vedie konanie o zrušení spoločnosti bez likvidácie. Dovolací súd tu však zdôraznil, že tento postup nemá byť naplnením oznamovacej povinnosti voči tretím osobám, že spoločnosť bude zrušená, má slúžiť na prípadné zistenie majetku spoločnosti, ktorý by mohol podliehať likvidácii. Dotknuté osoby, ktoré majú vedomosť o takomto majetku, by tak mohli dosiahnuť realizáciu svojich majetkových práv voči zrušovanej spoločnosti v prípadnej likvidácii, ktorú touto cestou majú možnosť súdu navrhnúť.

K otázke splnenia predpokladov pre zrušenie spoločnosti pre nemajetnosť dovolací súd s poukazom na definíciu obchodného majetku zdôraznil, že ignorovanie prebiehajúcich konaní, v ktorých je meritórnou otázkou potenciálne vlastníctvo hnuteľných a nehnuteľných vecí zrušovanou obchodnou spoločnosťou, je závažným pochybením pri úvahe o tom, čo tvorí majetok spoločnosti. Existencia týchto konaní musela byť konajúcim súdom z ich činnosti známa. Aj potenciálne vlastníctvo musí viesť súd konajúci ex offo k záveru, že je nevyhnutným zabrániť zrušeniu obchodnej spoločnosti, ktorá je účastníkom konaní, ktorých výsledkom môže byť získanie likvidného majetku.

Tu je relevantnou aj úvaha už formulovaná v rozhodnutí Najvyššieho súdu SR v konaní sp. zn. 1 M Obdo 3/2010, v ktorom s poukazom na potrebu rešpektovania zásady *ius ex iniuria non oritur* (z nepráva nemôže vzniknúť právo), dospel k záveru, že pred zrušením spoločnosti, kde ostávajú určité práva či povinnosti, môže dôjsť k univerzálnej alebo singulárnej sukcesii týchto práv alebo povinností z toho vyplývajúcich, a preto nariadenie likvidácie je tu potrebné. Neznamená to, že súd by mal nejakú osobitnú povinnosť z úradnej moci tieto okolnosti zisťovať, *ale keď sú známe, hlavne ak na ne upozorní osoba majúca na tomto právny záujem, túto povinnosť nemožno obísť*.

Podstatným dôvodom, vedúcim k záveru o potrebe zrušiť aj prvoinštančné rozhodnutie, bolo, že súd pred vydaním dovolaním napadnutého uznesenia nepostupoval so zachovaním princípu právnej istoty, keďže v konania predchádzajúcich (prebiehajúcich na tom istom súde ohľadom totožnej obchodnej spoločnosti) nerešpektoval závery už predtým vyslovené odvolacím súdom smerujúce k potrebe akceptovať akcionára ako účastníka tohto typu mimosporového konania. Súd prvej inštancie mal všetky predchádzajúce rozhodnutia k dispozícii, ako mu aj boli z obsahu registrového spisu dostupné informácie o akcionároch tejto spoločnosti.

Samotný odvolací súd dvakrát v predchádzajúcich konaniach týkajúcich sa totožnej obchodnej spoločnosti vyslovil záver o potrebe konať s akcionármi zrušovanej spoločnosti, pričom v dovolaní napadnutom rozhodnutí svoj názor modifikoval tak, že akcionárov za účastníkov konania nepovažoval a negoval tak svoje predchádzajúce právne závery (dokonca v jednom prípade vyslovené ako záver s kasačnou záväznosťou pre súd prvej inštancie v dôsledku zrušenia prvoinštančného rozhodnutia).

Najvyšší súd SR tak v závere svojho rozhodnutia uzavrel, že pokiaľ boli akcionári obchodnej spoločnosti v dvoch predchádzajúcich a nepriamo súvisiacich konaniach týkajúcich sa zrušenia totožnej obchodnej spoločnosti ubezpečení o potrebe konať s nimi s prihliadnutím na tretiu definíciu

účastníctva, vylúčenie ich participácie na časovo nasledujúcom konaní (v poradí treťom), ktoré dokonca bolo konaním ex officio zaťaženým vyšetrovacou zásadou, je potrebné považovať za závažné porušenie princípu legitímnych očakávaní a právnej istoty. Nič na tomto konštatovaní nemení fakt, že dve predchádzajúce konania riešili otázku možnosti zrušenia obchodnej spoločnosti s likvidáciou a tretie konanie bolo vedené ako konanie o zrušenie bez likvidácie. Podstatným je, že v oboch prípadoch sa riešila ako procesne podstatná otázka, či sú účastníkmi konania akcionári zrušovanej obchodnej spoločnosti.

V súvislosti s definíciou postavenia spoločníka obchodnej spoločnosti v procese jej zrušenia súdom už najvyšší súd niekoľkokrát judikoval, že v konaní o zrušení *spoločnosti s ručením obmedzeným* bez likvidácie, začatom registrovým súdom bez návrhu, sa koná aj o právach a povinnostiach jej spoločníkov, ktorých treba považovať za účastníkov konania podľa ustanovenia § 94 odseku 1, prvej vety Občianskeho súdneho poriadku. Pokiaľ registrový súd v konaní o zrušení spoločnosti s ručením obmedzeným bez likvidácie nekonal aj s jej spoločníkmi, svojím procesným postupom im odňal možnosť konať pred súdom podľa ustanovenia § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. (cit. R 31/2016 publikované v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR č. 3/2016).

S ohľadom na rozsah práv spoločníkov, do ktorých je zasiahnuté zrušením spoločnosti, t. j. pozbavenie spoločníka všetkých jeho práv vo vzťahu k spoločnosti samotnej, nemal dovolací súd dôvod odkloniť sa od tohto záveru aj pre postoj k spoločníkom *akciovej spoločnosti* s ohľadom na vyšetrovací princíp aplikovaný v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu. V prípade spoločnosti s ručením obmedzeným je zistenie okruhu spoločníkov – potenciálnych účastníkov konania v zásade neproblematické, keďže údaje o spoločníkoch sú povinne zapisovaným údajom v obchodnom registri. Pokiaľ má však súd možnosť zistiť aj okruh akcionárov, v prípade zrušenia akciovej spoločnosti, priamo zo spisov vedených konajúcim súdom resp. jednoduchým dopytom na Centrálny depozitár cenných papierov SR a.s., tieto úkony je povinný v záujme dotknutých osôb učiniť. Z toho vyplýva záver, že ktokoľvek, kto osvedčí akcionárske práva, a počas konania o zrušenie akciovej spoločnosti požiada o pripustenie do konania, musí súd takejto žiadosti vyhovieť.

Dovolací súd preto uznesenie odvolacieho aj prvoinštančného súdu zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, keďže už jeho konanie bolo postihnuté závažnou vadou opomenutia konania s účastníkom konania.

Text: JUDr. Andrea Moravčíková, PhD.

Noví asistenti

Na Najvyššom súde SR opäť pribudli noví asistenti sudcov. Položili sme im tieto otázky:

1. **Aké boli Vaše dôvody záujmu o pozíciu asistenta sudcu Najvyššieho súdu SR? Aké sú Vaše očakávania na začiatku Vášho pôsobenia?**
2. **Ktorá je Vaša obľúbená oblasť práva? Čím si Vás získala?**
3. **Pôsobili ste aj pred nástupom na Najvyšší súd SR v justícii? Prezraďte nám, aké sú Vaše predchádzajúce pracovné skúsenosti v právnej oblasti?**

JUDr. Tomáš Lisánsky

asistent sudcu NS SR, obchodnoprávne kolégium

1. Prioritne som bol motivovaný tým, že podľa referencií bývalých kolegov a nadriadených (pôsobiacich v justícii teraz už najmä ako sudcovia súdov prvej alebo druhej inštancie) je práve práca asistenta sudcu na Najvyššom súde SR tou najlepšou možnosťou získania tých najkvalitnejších vedomostí a osvojenia si potrebných zručností pre budúcu prax (nielen) v justičnej sfére a s tým spojeným kariérnym postupom. Vzhľadom na to, že v porovnaní s okresnými a krajskými súdmi odpadá veľké množstvo počtom značných a často aj len rýdzo mechanických procesných úkonov, veľmi rád budem tomu, ak sa budem zaoberať odbornými úlohami spojenými napr. s právnymi rozbormi, štúdiom súvisiacej judikatúry a inými činnosťami. Možno ste si všimli, že som sa zámerne vyhol pojmu „očakávania," nakoľko si myslím, že zodpovedný a pokorný prístup k zvereným pracovným úlohám

a povinnostiam je omnoho dôležitejší ako to, čo skutočne od tejto práce očakávam. To by bolo možno trošku rozmaznané.

2. Rád by som na túto otázku odpovedal možno všeobecnejšie a menej jednoznačne. Ak si požičiam citát z istého môjmu srdcu veľmi blízkemu odborného právneho on – line portálu, právo nie je pre mňa len súborom platných právnych noriem, ale aj vášňou, prostriedkom hľadania spravodlivého a dobro zohľadňujúceho usporiadania vzťahov (akokoľvek vágne môžu tieto pojmy najmä v dnešnej informáciami prehustenej dobe znieť), no v neposlednom rade aj istým druhom umenia. Snažím sa preto mať zápal a chuť zlepšovať sa v každom právnom odbore, s ktorým pracujem a vytvoriť si k nemu pozitívny vzťah; zatiaľ sa mi to celkom darí J. Ak parafrázujem Masaryka, niekedy je potrebné robiť nielen to, čo má človek rád, ale naučiť sa mať rád to, čo robí.

3. Po ukončení štúdia som krátko pracoval v advokátskej kancelárii v Bratislave; následne takmer 1 rok ako vyšší súdny úradník na Okresnom súde Partizánske. Nakoľko šlo o menší súd, „ostrieľal“ som sa skutočne v takmer všetkých činnostiach spojených s konaním a rozhodovaním na súdoch prvej inštancie. Môj nástup na Najvyšší súd SR však rozhodne neberiem, športovo povedané, ako postup do vyššej ligy; naopak, práve táto prax mi tak šírkou záberu, ako aj nevyhnutným vysokým pracovným nasadením poskytla neoceniteľné skúsenosti, poznatky a zručnosti, z ktorých budem čerpať určite i v rámci môjho nového pracovného miesta.

Mgr. Lucia Ranincová

asistentka sudcu NS SR, obchodnoprávne kolégium

1. Asistent sudcu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky je nepochybne pre väčšinu právnikov zaujímavou, do budúcna perspektívnou pozíciou. Očakávam prehĺbenie svojich vedomostí a taktiež možnosť venovať sa problematickým a zaujímavým právnym otázkam, ktoré sú často predmetom rozhodovacej činnosti Najvyššieho súdu Slovenskej republiky.

2. Najviac som sa venovala obchodnému právu a aj ma najviac zaujalo, zrejme práve vďaka najčastejšiemu kontaktu s ním. Zaujímavou oblasťou práva je pre mňa aj trestné právo, s ktorým však zatiaľ praktické skúsenosti nemám.
3. Moje predchádzajúce skúsenosti som získala na notárskom úrade a v advokátskej kancelárii, kde som sa venovala najmä obchodnému a občianskemu právu. S justíciou som doteraz pracovné skúsenosti nemala.

Mgr. Radovan Hvizdoš

asistent sudcu NS SR, správne kolégium

1. O pozíciu asistent sudcu Najvyššieho súdu SR som sa zaujímal už dlhšiu dobu, očakával som a očakávam prácu zameranú viac na kvalitu, ako na kvantitu a rozšírenie vedomostí a obzorov. So správnym právom mám zatiaľ len obmedzené skúsenosti, preto očakávam, že moje pôsobenie na správnom kolégiu bude pre mňa prínosom.
2. Najviac skúseností mám s obchodným právom, avšak každá oblasť práva má čo ponúknuť, je svojim spôsobom jedinečná, a preto nie je možné vymedziť, ktoré oblasti by som radil medzi obľúbené, resp. menej obľúbené.
3. V justícií aktívne pôsobím od roku 2012. Počas magisterského štúdia som pracoval na trestnom oddelení na Okresnom súde Bratislava V, a následne po ukončení štúdia v roku 2015, som až do nástupu na Najvyšší súd SR pracoval ako vyšší súdny úradník na Okresnom súde Pezinok, kde som bol zaradený do obchodného oddelenia.

Text a Foto: Boris Urbančík

Pavúčí pohľad

Pri pavučine plachá muška
zbadá
jediný pohľad
v spánku
v sieti intríg
zakliesnené oči

Na lakonickej mape pavučiny
vníma
tušený vánok

Už nezatúži
už netúži

Ostáva jej
Pavúčí pohľad

Martin Vladik

Informačný občasník Najvyššieho súdu Slovenskej republiky | Forma: elektronická, vo formáte PDF | **Šéfredaktor: Mgr. Boris Urbančík , Redaktori: Mgr. Slávka Pukancová, Mgr. Jana Pišová, Mgr. Dušana Remetová, Matej Jančošek, MSc | Redakčná rada: JUDr. Daniela Švecová – predsedníčka, JUDr. Jarmila Urbancová - podpredsedníčka, JUDr. Ivan Solej – člen, JUDr. Soňa Mesiarkinová – členka, JUDr. Anna Marková – členka, JUDr. Libor Duľa – člen, JUDr. Jozef Milučký – člen | Grafický návrh, technické a grafické spracovanie: JUDr. Juraj Oslanec | Adresa redakcie: DE IURE,** Najvyšší súd Slovenskej republiky, Župné námestie č. 13, 814 90 Bratislava | **E-mail: tlacove@nsud.sk |** **© Najvyšší súd Slovenskej republiky | Neoznačené fotky sú z archívu NS SR |** **Bratislava 2017 | ISSN 2453-8558**